

Аналітичний огляд якісного стану масивів поверхневих вод в суббасейні Прип'яті та середнього Дніпра у межах Житомирської області за червень 2023 року

Об'єкти, створи і періодичність відбору проб в суббасейні Прип'яті та середнього Дніпра у межах Житомирської області на 2023 рік визначені «Програмою державного моніторингу вод (в частині діагностичного та операційного моніторингу поверхневих вод)» (далі-Програма), затвердженою наказом Міндовкілля від 17.01.2023 № 27 та «Порядком здійснення державного моніторингу вод», затвердженого наказом Держводагентства України від 25.01.2023 № 18.

Моніторинг масивів поверхневих вод в суббасейні Прип'яті проводиться **на 40 пунктах спостережень**, із них:

11- операційний моніторинг, у т.ч. 4 - поверхневі водозабори, які є джерелами питного водопостачання та 7 - транскордонні водотоки;

27 - діагностичний моніторинг;

2- дослідницький моніторинг.

Суббасейн Прип'яті

Відібрано 36 проби при плані-40 (90 %), із них: 4- питні водозабори та 6- транскордонні водотоки та виконано 200 вимірювань фізико-хімічних показників якості і властивостей поверхневих вод, при плані 220.

У зв'язку з небезпекою мінування території у період минулих бойових дій МОЗМ дніпровських водосховищ і надалі не здійснює відбір 4-х проб:

- р. Прип'ять, 60 км, кордон з Білоруссю, с. Довляди;

- р. Прип'ять, м. Прип'ять;

- р. Прип'ять, м. Чорнобиль;

- р. Уж, перед впадінням в р. Прип'ять, вплив дифузних джерел забруднення.

В цілому значення більшості показників якості масивів поверхневих вод в суббасейні Прип'яті на питних водозаборах та транскордонних водотоках знаходиться значно нижче ГДК для водойм госпитного та рибогосподарського водокористування.

Аналіз стану МПВ за фізико-хімічними показниками:

Транскордонні ділянки водотоків:

ОРГАНІЧНІ ПОКАЗНИКИ

● БСК₅ (норма - 3,0 мгО₂/дм³)

мінімальне значення – 1,98 мгО₂/дм³ р. Горинь, с. Висоцьк

максимальне значення – 3,60 мгО₂/дм³ р. Уборть, с. Рудня Городищенська.

● ХСК (норма - 50 мг О/дм³)

мінімальне значення – 26,36 мгО/дм³ р. Льва, с. Переброди

максимальне значення – 37,24 мгО/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська

БІОГЕННІ ПОКАЗНИКИ

● амоній - іон (норма - 0,50 мг/дм³), в межах від 0,243 мг/дм³ р. Горинь, с. Висоцьк до зафіксовано **перевищення**:

- 1,044 мг/дм³ р. Ствига, с. Познань;

- 0,791 мг/дм³ р. Льва, с. Переброди;

- 0,599 мг/дм³ р. Прип'ять, с. Сенчиці.

● фосфат - іони (норма - 2,15 мг/дм³) – в межах від 0,009 р. Горинь, с. Висоцьк до 0,084 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська.

● нітрат - іони (норма - 40 мг/дм³) – в межах від 0,660 р. Горинь, с. Висоцьк до 2,370 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська.

● нітрит - іони (норма - 0,08 мг/дм³) – в межах від 0,033 р. Горинь, с. Висоцьк до (зафіксовано **перевищення**)

- 0,123 мг/дм³ р. Прип'ять, с. Сенчиці;
- 0,098 мг/дм³ р. Ствига, с. Познань.
- сухий залишок (норма - 1000 мг/дм³) – в межах від 248 р. Уборть, с. Рудня Хочинська до 329 мг/дм³ р. Прип'ять, с. Сенчиці.

НЕБЕЗПЕЧНІ РЕЧОВИНИ:

Зафіксовано перевищення вмісту показників:

- заліза загального (норма - 0,1 мг/дм³)
- 3,245 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська;
- 0,486 мг/дм³ р. Льва, с. Переброди;
- 0,353 мг/дм³ р. Ствига, с. Познань;
- 0,288 мг/дм³ р. Горинь, с. Висоцьк;
- 0,253 мг/дм³ р. Прип'ять, с. Сенчиці;
- 0,249 мг/дм³ р. Стир, с. Зарічне.

- марганцю (норма - 0,01 мг/дм³)
- 0,266 р. Уборть, с. Рудня Хочинська.

Питні водозабори:

ОРГАНІЧНЕ ЗАБРУДНЕННЯ:

- ХСК (норма - 50,0 мгО/дм³)

мінімальне значення – 27,44 мгО/дм³ р. Уж, питний в/з м. Коростень

максимальне значення – 49,75 мгО/дм³ р. Хомора, питний в/з м. Полонне

- БСК₅ (норма - 3,0 мгО₂/дм³)

мінімальне значення – 1,90 мгО₂/дм³ р. Случ, Чернелівське вдсх., питний в/з м. Хмельницький

максимальне значення – 3,82 мгО₂/дм³ р. Хомора, питний в/з м. Полонне.

БІОГЕННЕ ЗАБРУДНЕННЯ

● амоній - іон (норма - 1,28 мг/дм³) – в межах від 0,29 р. Уж, питний в/з м. Коростень до 0,740 мг/дм³ р. Случ, Чернелівське вдсх., питний в/з м. Хмельницький.

● нітрат - іони (норма - 45 мг/дм³) – в межах від 0,08 р. Хомора, питний в/з м. Полонне до 3,99 мг/дм³ р. Случ, питний в/з м. Звягель.

● нітрит - іони (норма - 3,3 мг/дм³) – в межах від 0,021 р. Случ, питний в/з м. Звягель до 0,029 мг/дм³ р. Уж, питний в/з м. Коростень.

● фосфат - іони (норма - 3,5 мг/дм³) – в межах від 0,045 р. Уж, питний в/з м. Коростень до 0,270 мг/дм³ р. Случ, Чернелівське вдсх., питний в/з м. Хмельницький.

● сухий залишок (норма - 1000 мг/дм³) – в межах від 267,0 р. Уж, питний в/з м. Коростень до 370,0 мг/дм³ р. Случ, Чернелівське вдсх. питний в/з м. Хмельницький.

НЕБЕЗПЕЧНІ РЕЧОВИНИ

Зафіксовано перевищення вмісту показників:

- заліза загального (норма - 0,1 мг/дм³):
- 1,045 мг/дм³ р. Уж, питний в/з м. Коростень;
- 0,360 мг/дм³ р. Случ, питний в/з м. Звягель;
- 0,260 мг/дм³ р. Случ, Чернелівське вдсх., питний в/з м. Хмельницький;
- 0,120 мг/дм³ р. Хомора, питний в/з м. Полонне.
- марганцю (норма - 0,01 мг/дм³):
- 0,196 мг/дм³ р. Уж, питний в/з м. Коростень;
- 0,112 мг/дм³ р. Случ, питний в/з м. Звягель.

Для проведення досліджень на вміст специфічних та пріоритетних токсичних, здатних до накопичення стійких забруднюючих речовин у суббасейні Прип'яті відібрано 34 проби та доставлено до лабораторії моніторингу вод Північного регіону,

м. Вишгород. Протоколи результатів вимірювань пріоритетних речовин від лабораторії за червень не надходили.

Крім того, в рамках дослідницького моніторингу відібрано 2 проби та доставлено до лабораторії моніторингу вод Західного регіону.

Вміст розчиненого у поверхневих водах суббасейну Прип'яті кисню становив 2,55-11,04 мгО₂/дм³, при нормі не менше 4,0 мгО₂/дм³. Мінімальне значення фіксувалось у р. Случ, 406 км, с. Чернелівське вдсх., питний в/з м. Хмельницький.

Суббасейн середнього Дніпра у межах Житомирської області

В рамках Програми БУВР Прип'яті в суббасейні середнього Дніпра здійснює моніторинг масивів поверхневих вод на 10 пунктах спостережень, із них 5-поверхневі водозабори, які є джерелами питного водопостачання.

Для проведення досліджень на вміст специфічних та пріоритетних токсичних, здатних до накопичення стійких забруднюючих речовин відібрано 10 проб, 100% плану та відправлено до лабораторії моніторингу вод Північного регіону м. Вишгород.

Аналіз стану МПВ за фізико-хімічними показниками:

Органічне забруднення:

- ХСК (норма - 50,0 мгО/дм³)

мінімальне значення – 25,48 мгО/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., питний в/з смт. Нова Борова;

максимальне значення – 36,29 мгО/дм³ р. Гнилоп'ять, питний в/з м. Бердичів.

- БСК₅ (норма - 3,0 мгО₂/дм³)

мінімальне значення – 2,64 мгО₂/дм³ р. Возня, с. Рудня Городищенська та р. Ірша, Іршанське вдсх., питний в/з смт. Нова Борова;

максимальне значення - зафіксовано **перевищення:**

- 3,44 мгО₂/дм³ р. Гнилоп'ять, питний в/з м. Бердичів;

- 3,20 мгО₂/дм³ р. Тетерів, питний в/з м. Житомир.

БІОГЕННЕ ЗАБРУДНЕННЯ

- амоній - іон (норма - 1,28 мг/дм³) – в межах від 0,24 мг/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., питний в/з смт. Нова Борова до 0,44 мг/дм³ р. Тетерів, питний в/з м. Житомир.

- нітрат - іони (норма - 45 мг/дм³) – в межах від 0,85 мг/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., питний в/з смт. Нова Борова до 3,42 мг/дм³ р. Гнилоп'ять, питний в/з м. Бердичів.

- нітрит - іони (норма - 3,3 мг/дм³) – в межах від 0,013 мг/дм³ р. Ірша, Малинське вдсх., питний в/з м. Малин до 0,043 мг/дм³ р. Тетерів, питний в/з м. Житомир.

- фосфат - іони (норма - 3,5 мг/дм³) – в межах від 0,042 мг/дм³ р. Ірша, Малинське вдсх., питний в/з м. Малин до 0,063 мг/дм³ р. Тетерів, питний в/з м. Житомир та р. Гнилоп'ять, питний в/з м. Бердичів.

- сухий залишок (норма - 1000 мг/дм³) – в межах від 265 мг/дм³ р. Тетерів, питний в/з м. Житомир та р. Возня, с. Рудня Городищенська до 384 мг/дм³ р. Гнилоп'ять, питний в/з м. Бердичів.

НЕБЕЗПЕЧНІ РЕЧОВИНИ

- залізо загальне (норма - 0,1 мг/дм³) зафіксовано **перевищення:**

- 0,552 мг/дм³ р. Тетерів, питний в/з м. Житомир;

- 0,552 мг/дм³ р. Возня, с. Рудня Городищенська;

- 0,408 мг/дм³ р. Ірша, Малинське вдсх., питний в/з м. Малин;

- 0,312 мг/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., питний в/з смт. Нова Борова;

- 0,264 мг/дм³ р. Гнилоп'ять, питний в/з м. Бердичів.

- марганець (норма - 0,01 мг/дм³) зафіксовано **перевищення:**

- 0,126 мг/дм³ р. Тетерів, питний в/з м. Житомир;

- 0,105 мг/дм³ р. Возня, с. Рудня Городищенська;
- 0,105 мг/дм³ р. Гнилоп'ять, питний в/з м. Бердичів;
- 0,087 мг/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., питний в/з смт. Нова Борова;
- 0,070 мг/дм³ р. Ірша, Малинське вдсх., питний в/з м. Малин.

Вміст розчиненого у воді кисню у межах норми - 9,52-10,96 мгО₂/дм³.